

ZA CANKARJEVO TEKMOVANJE BOMO
DRUGO- IN TRETJEŠOLCI V ŠOLSLEM LETU 2021/2022
BRALI **BABI NIMA TELEFONA** ANDREJ E. SKUBIC

Zgodbe bomo brali v povezavi s krovno temo letošnjega tekmovanja
VEDRE BLIŽINE MED NAMI.

V branju mnogi vidijo samotno opravilo, kot da bi se bralci hoteli ograditi od okolice. Kje pa, branje nam omogoča neomejeno pogovarjanje ne le z najbližjimi in sedaj, ampak tudi z daljnimi in davnimi – z oddaljenimi prijatelji in nekoč živečimi ljudmi. Zgodbe premagujejo prostorske in časovne razdalje in so ena sama bližina. Doživljamo jih ob živih pripovedih, zgovornih slikah, lepih knjigah, napetih filmih, po radiu in televiziji in na internetu. Prvi pri roki za navezavo stikov pa nam je telefon. Epidemija nas sili narazen, ampak se ji ne damo, ker nas povezuje branje, ki mu virus ne more škoditi.

Učenci berejo vse, kar je nujno, toda berejo lahko tudi, kar se jim zahoče in takšno je Tekmovanje v slovenščini Mehurčki. V drugem in tretjem razredu se lahko letošnje šolsko leto posvetijo branju knjige Babica nima več telefona, pisatelja Andreja E. Skubica in ilustratorke Tanje Komedina. V njej se spoznajo s Triom Golaznikus: frajerskim Liamom, zasanjanim Tomažem in nabrito Lijo. Učenci vedo, da jih lahko nadomestijo z drugimi imeni, z imeni svojih sošolcev, saj je vsak od njih v kakšnem triu. Iz dolgega časa včasih čečkajo po zvezkih – seveda ne po knjigah iz knjižnice - in se potem smejiijo svojim »golaznim«, ki si jih kažejo med odmori. Še bolj pa jih privlačijo elektronske naprave, še posebej take, za medsebojno povezovanje.

Na primer vsega zmožni pametni telefoni. Igrice na njih so zabavne, a niso tisto, kar je pri njih najbolj važno. Z njimi lahko pokličemo kogar koli na Zemlji, morda tudi v vesolju. Zakaj ne predsednika države, ki je zelo zgovoren in ga gotovo zanima, kaj imamo povedati? Le neumnim reklamam in zlobnim lažem se je treba izogniti, ker nam kradejo čas. To pravi tudi Peter Klepec, ki ni le davni pravljичni junak, pač pa moder filozof današnjih dni, ki ga bomo morda brali v višjih razredih.

CILJI IN OSREDNJE PRVINE ZA INTERPRETACIJO

Cilji iz učnega načrta (2018):	Babica nima več telefona:
RAZVIJANJE RECEPCIJSKE ZMOŽNOSTI Z BRANJEM/POS LUŠANJEM/GLEDANJEM UPRIZORITEV UMETNOSTNIH BESEDIL IN Z GOVORJENJEM/PISANJEM O NJIH:	
<ul style="list-style-type: none"> • oblikujejo obzorje pričakovanj – to izvira iz njihove zunajliterarne in medbesedilne izkušnosti; • izražajo in primerjajo svoje doživetje, čustva, predstave in misli, ki se jim vzbudijo pri poslušanju/branju; • ugotovljajo razlike v doživljanju in razumevanju istega besedila in različnost 	<ul style="list-style-type: none"> • učenec kot bralec; • pomen vrstniškega prijateljstva, zaupanja in spoštovanja; <p><i>Kdo so prijatelji? Skozi katera dejanja se to pokaže? Se prijatelji tudi kdaj sprejo? Zakaj? Kako to rešijo?</i></p>

<p>na ravni opažanja sestavin besedila; ob ponovnem branju/poslušanju zaznavajo sprva prezrte/preslišane sestavine;</p> <ul style="list-style-type: none"> • poglobljajo prvotno doživetje in razumevanje (večkratno podrobno poslušanje/branje) ter izražajo mnenje o besedilu (predvsem govorno, tretješolci in tretješolke lahko tudi pisno); • predstavljajo razloge, zaradi katerih se jim kaj v umetnostnem besedilu zdi pomembno (npr. dogodek, oseba ipd.). • ob besedilih spoznavajo in opazujejo razlike med svetom, v katerem živijo, in domišljijem svetom v umetnostnem besedilu; 	<ul style="list-style-type: none"> • poglobljanje prvotnega doživetja in razumevanja z razumevanjem morebiti spregledanih besedilnih signalov; • razvijanje sposobnosti razumevanja motivov za ravnanje knj. oseb; <p><i>Ali obstajajo različne vrste skrivnosti? Kakšne so to? Razmisli, katere so takšne, ki jih lahko poveš staršem in katere so tiste, ki jih ne smemo izdati.</i></p> <p><i>Katere superjunake poznamo? V katerih knjigah so opisani in kakšne supermoči so imeli?</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • razvijajo zmožnost predstavljanja književne osebe, vživljanja vanjo, »poistovetenja« z njo ter privzemanja njene vloge; • izluščijo tiste motive za ravnanje književnih oseb, ki jih poznajo iz svoje izkušnje; 	<p><i>Kdo so književni junaki na naslovnici knjige in zakaj se imenujejo Trio golaznikus?</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • razvijajo zmožnost doživljanja in razumevanja književnega prostora in časa tako, da <ul style="list-style-type: none"> • domišljijsko predstavo dogajalnega prostora in časa povezujejo s svojimi izkušnjami iz vsakdanjega sveta in iz drugih umetnostnih del (književnost, ilustracija, film, risanka, virtualni svet); • ločujejo realni in domišljijski svet, razlikujejo pravljični in realni dogajalni prostor; 	<ul style="list-style-type: none"> • razvijajo domišljijsko predstavo časa in dogajalnega prostora, ki jo povežejo s svojimi izkušnjami iz vsakdanjega sveta; <p><i>V knjigi izvemo, da Golazničarji pri pouku ne smejo uporabljati telefona, v OPB pa lahko. Kako je to pri vas v šoli?</i></p> <p><i>Kako izgleda Liamova soba? Kaj imajo računalniške igrice skupnega/različnega z realnim življenjem?</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • zaznavajo in doživljajo posamezne dogodke v umetnostnem besedilu kot zaokrožene celote; • sledijo zaporednemu toku dogodkov in povezujejo dogajanje s svojimi izkušnjami; • dogodke iz umetnostnega besedila razvrščajo časovno in vzročno-posledično; • obnavljajo zgodbo tako, da dogajanje prikazujejo s pomočjo sličic/niza sličic oz. s kombinacijo sličic in zapisa; • upovedujejo temo/sporočilo besedila z učiteljevo pomočjo; 	<ul style="list-style-type: none"> • branje posameznih odlomkov, vživljanje v domišljijске svetove in razvijanje svojih domišljijskih predstav; • dogajanju v zgodbi lahko dodajamo vzporednice z našimi vsakdanjimi življenji npr. koga vse lahko pokličemo po telefonu; • obnovijo zgodbo ali njene dele;
<p>RAZVIJANJE RECEPCIJSKE ZMOŽNOSTI S TVORJENJEM/(PO)USTVARJANJEM OB UMETNOSTNIH BESEDILIH (PISANJE/INTERPRETATIVNO BRANJE/GOVORJENJE)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • razvijajo zmožnost vživljanja v književno osebo, »poistovetenja« z njo/privzemanja njene vloge – domišljijski svet ubesedujejo tako, da postavijo sebe za osrednjo književno osebo oz. o književni osebi govorijo in pišejo kot o sebi; 	<p><i>Kateremu izmed treh si ti najbolj podoben/podobna? Katere so tiste lastnosti?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • iskanje podobnosti med književno osebo in seboj; povedo, kako bi ravnali sami, če bi bili v podobnem položaju kot književna oseba (razvijanje

	zmožnosti identifikacije s književno osebo);
<ul style="list-style-type: none"> • razvijajo zmožnost razumevanja in prepoznavanja književnih zvrsti/vrst – pri tvorjenju upoštevajo značilnosti pripovednih vrst; 	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznavanje sporočilnosti in namena reklamnih sporočil; • lastnosti kratke realistične zgodbic;
<ul style="list-style-type: none"> • zaznavajo in doživljajo posamezne dogodke v književnem besedilu kot zaokrožene celote. 	<ul style="list-style-type: none"> • branje posameznih odlomkov, vživljanje v domišljjske svetove in razvijanje svojih domišljjskih predstav in njihovo pisno izražanje; <p><i>Katere superjunake poznamo? Kakšni so in kaj počnejo danes?</i></p>

Dragoceno pedagoško vrednost imajo priprave učencev na Mehurčke in nekatere mentorice/mentorji branja že vrsto let izkazujejo odlične primere dobre prakse. V zadnjem letu pa smo preizkusili tudi »pripavo na daljavo«. Vemo, da mora uspešna digitalno podprta priprava in spremljava branja prav tako slediti vsem didaktičnim priporočilom komunikacijskega modela, interaktivni pristopi skozi različna e-okolja (ki jih uporabljate učiteljice in učitelji na svojih šolah) pa lahko ob hitrih povratnih informacijah naredijo odzive mladih bralcev bolj avtentične in komunikacijsko odprte (čtetudi na daljavo). Priporočene dejavnosti ali »**literarni mehurčki**«, primerni tudi za digitalno podprto učno okolje, bodo dosegljivi na posebnem spletnem naslovu.

V Skupnih izhodiščih in glavnih poudarkih je prof. dr. Igor Saksida med drugim zapisal:

Naj uvodoma nakažem nekaj možnosti za raziskovanje in aktualizacijo besedil; naj bodo najprej in predvsem vprašanja, nikakor ne odgovori, še manj navodila ali celo predpisi za razumevanje in vrednotenje prebranega.

*Andrej Skubic: **Babi nima več telefona**. Delo je druga knjiga iz zbirke Trio Golaznikus. Vsekakor je zanimivo že ime »tria« – skupine, ki jo določajo najrazličnejše domislice in predvsem zanimiv jezik. Osrednja vsebinska poteza te knjige je bržkone povezovanje sveta sodobne tehnologije, iger in sodobnih junakov na eni ter sočutjem in premagovanjem bolečine (spomin na babi, ki je ni več) na drugi strani. Kaj Liamu pomeni punčka, ki jo skriva v predalu? Kako se vrti trio loti reševanja Liamove užaljenosti, kako to, da je prav plastična igračka telefon do babi? Kakšna je vloga igre, kako na mladega bralca učinkujejo prepričanja prijateljev, a tudi povsem drugačni pogovori o svetu, v katerem živijo? Kako doživljamo ilustracije, jezik, osrednje književne osebe, kako odrasle? Zagotovo je temeljitega razmisleka in pogovora vredna tudi sklepna misel: »Punčka pa jih je samo gledala in se jim smejala, enako kot že osemdeset let za Liamovo babi in mami.«*

Navodila pripravila skupina učiteljic 1.VIO